Българските магистрати дадоха старт на обществения дебат за съдебната реформа

Представители на трите магистратски професии - съдии, прокурори и следователи се противопоставиха на разделянето на Висшия съдебен съвет (ВСС) на два отделни съвета - един за съдии и за друг прокурори и следователи и се обединиха около необходимостта от въвеждаане на индивидуална конституционна жалба. Това се случи на конференция, посветена на предстоящите промени в Конституцията, които касаят съдебната власт. Тя се проведе на деветнадесети септември 2023 г. в Централния военен клуб в град София. На нея за пръв път пред широк кръг от участници - магистрати, учени, обществеици и политици беше обсъден предложеният през месец юли т.г. от 166 народни представители законопроект за изменение на основния закон. Домакини на събитието бяха Българският институт за правни инициативи (БИПИ), Асоциацията на прокурорите в България (АПБ), Съюзът на съдиите в България (ССБ) и Камарата на следователите в България (КСБ).

Изказванията от конференцията може да прочетете тук

Постигнатата на конференцията консенсусна позиция на сдруженията на магистратите идва след като по-рано т.г. ССБ и АПБ излязоха за пръв път от повече от десетилетие с обща позиция относно реформата на съдебната система, в която предлагат шест разрешения на въпросите, включени в обхвата на предстоящите законодателни изменения. Само ден след тяхната съвместна декларация депутатите внесоха конкретните текстове, с които искат да изменят Конституцията. В тях се предвижда разделянето на ВСС на два напълно отделни съвета - съдийски и прокурорски, т.е. премахва се общият формат на пленума, който да взема решения по общи засъдебната власт въпроси, което би могло да се тълкува и като първа крачка към изваждането на Прокуратурата от съдебната система. В съвета на съдиите е предвидено мнозинство на членовете, пряко избрани от съдии, а в прокурорския съвет - доминация на политическата квота на Народното събрание. Освен това е заложено прехвърляне на правомощията за осъществяване на надзор за законност и методическо ръководство от главния прокурор, както е в момента, към бъдещия прокурорски съвет, както и закриване на Върховната административна прокуратура.

Гореспоменатите изменения, предложени от парламентаристите, които касаят българските прокурори, станаха обект на множество критики на конференцията.

Своето изказване във връзка с предвижданите промени Владимир Николов, председател на АПБ, започна, като посочи, че до сега вместо да се обществото да се концентрира върху същностните въпроси, всичко се е персонифицирало и се е свеждало до фигурата на главния прокурор. Той продължи с това, че не следва да бъде кардинално изменян балансът във ВСС, а също и подчерта, че е налице дълбоко неразбиране относно същността на надзора за законност, който би следвало да се реформира в действително необходимите и разумни граници, така че да не се допускат злоупотреби с него.

От ССБ се присъединиха към позицията, че разделянето на ВСС на два напълно самостоятелни органа е нежелателно. Съдия Татяна Жилова, председател на ССБ, посочи необходимостта от въвеждането на компенсаторен механизъм за конституиране на ВСС и неговите колегии в случаите, когато Народното събрание не е в състояние да излъчи своите представители, каквато е ситуацията понастоящем.

Всички три сдружения на магистрати подкрепят въвеждането на индивидуалната конституционна жалба.

Редица участници в събитието отбелязаха, че то е първият форум, на който предстоящите промени са поставени на широко експертно и обществено обсъждане. Председателят на Комисията по конституционни въпроси към Народното събрание Радомир Чолаков призова организаторите да изпратят докладите от конференцията в парламента, за да бъдат обсъдени от комисията. На събитието гприсъстваха още трима нейни членове - Екатерина Захариева, Никола Минчев и Надежда Йорданова.

19 Септември 2023